O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
__________ A.Esanov
2024-yil 30 ____ avgust

O‘zbek adabiyoti tarixi
fanining
SILLABUSI

(1-kurs uchun)

SILLABUS

Bilim sohasi:	200 000 – San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	230 000 – Tillar
Ta’lim yo‘nalishi:	60230100 – Filologiya va tillarni o‘qitish (o‘zbek tili)

Termiz – 2024

Modul / FAN SILLABUSI

PEDAGOGIKA VA IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI

60230100- Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili ta'lim yo'nalishi

Soatlar taqsimoti

Fan nomi:	*O'zbek adabiyoti tarixi*
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	O'AT 2-415
Yil	2024-2025 o'quv yili
Semestr	II – semester III – semester IV – semester
Ta'lim shakli	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	224
Ma'ruza	104 (48+28+28)
Seminar	60 (28+16+16)
Amaliy mashg'ulot	60 (28+16+16)
Mustaqil ta'lim	226 (106+60+60)
Kredit miqdori:	7+4+4
Baholash shakli:	Yozma/ test
Fan tili:	O'zbek

I. MODUL TAVSIFI (Description)

"O'zbek adabiyoti tarixi" fani adabiyotning jamiyat ijtimoiy hayotidagi o'rni, adabiyotning ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati, munaqqidlar faoliyati ijodkorlaming o'ziga xos uslubi kabilar to'g'risida ma'lumot beradi.

Talabalar bu fanni o'rganish orqali adabiy tanqidning tarkibiy qismlari, janrlari to'g'risida ma'lumotga ega bo'ladilar.

II. FANNING MAZMUNI

Fan maqsadi (FM)

Fanni o'qitishdan maqsad - "O'zbek adabiyoti tarixi" fani talabalarga o'zbek mumtoz adabiyoti vakillari va ularning asarlari, mumtoz poetika asoslari haqida ma'lumot beradi, tarixiy-adabiy jarayonning taraqqiyot qonuniyatlari va ijtimoiy muhit bilan bog'liqligi, o'zbek adabiyoti shakllanishining ijtimoiy-tarixiy va adabiy-estetik omillari, xususiyatlari, o'zbek adabiyotiga xos yangi janrlar va ularning taraqqiyot tamoyillari, vazn, obrazlarning yangilanish qonuniyatlari, taraqqiyot omillaridan ta'lim beradi. Yoshlarda sog'lom tafakkur tarzini shakllantirish, o'zbek adabiyoti tarixining эng muhim davri haqida har tomonlama bilim hosil qilish, ma'naviy dunyosi mukammal bo'lishiga ko'maklashish ushbu o'quv fanining asosiy maqsadlaridan hisoblanadi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Adabiyotshunoslik nazariyasi fani asosida o'zlashtirilgan bilimlar
2.	Tasavvuf va mumtoz poetika asoslari
3.	Aruz va mumtoz poetika asoslari
4.	Navoiyshunoslik

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	"O'zbek adabiyoti tarixi" fani bo'yicha bakalavr talaba o'zbek adabiyoti tarixini va o'zbek adabiyoti tarixining boshqa fanlar bilan aloqasi haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	adabiy tur hamda janrlarni o'rgatish, adabiyotshunoslikdagi ilmiy-estetik tafakkur rivoji va uning so'z san'ati taraqqiyotiga ta'siri, badiiy obraz, badiiy tasvir vositalari, badiiy san'atlar, ijodiy metodlar, ijodiy uslublar to'g'risida .bilishlari lozim;
TN3	O'zbek adabiyoti tarixi va yaratilgan badiiy asarlarning janr xususiyatlari, badiiy san'atlar, ijodiy metodlar, ijodiy uslub, adabiy jarayon muammolarini o'rganish,
TN4	Nutq vazifasining reflektor xarakterini bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Nazariy biilim olgan talaba adabiy manbalarga nazariy baho bera oladi;
TN6	Badiiy asarni filologik nuqtai nazardan talqin eta oladi.
TN7	Badiiy adabiyot va san'atning mazmun - mohiyati bo'yicha adabiy suhbatlar o'tkazadi;
TN8	Mavjud adabiy manbalar asosida ilmiy xulosa va nazariy umumlashmalar chiqara oladi

II semestr

Fan mazmuni		Soat
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		**48**
M1	"O'zbek adabiyoti tarixi" fanining maqsad va vazifalari. Mumtoz adabiyotning genezisi, shakllanishi va taraqqiyot tendensiyalari	2

M2	Mumtoz adabiyotning shakllanishidagi asosiy omillar: mifologiya va uning yozma adabiyot taraqqiyotidagi o‘rni	2
M3	Eng qadimgi davrdagi turkiy adabiyot	2
M4	O‘rxun-Enasoy obidalari (VI-VIII asrlar) adabiy manba sifatida	2
M5	X–XII asrlar adabiyoti. G‘aznaviylar, Qoraxoniylar davri adabiyoti	4
M6	Imom Buxoriy va at-Termiziy. «Al-jome’ us-sahih» va «Shamoyili Muhammadiya» asarlari	2
M7	Mahmud Qoshg‘ariy va uning “Devonu lug‘oti-t-turk” asari	2
M8	Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig” asari	2
M9	Adib Ahmad Yugnakiy hayoti va ijodining o‘rganilish tarixi. “Hibat ul-haqoyiq” asari	2
M10	Ahmad Yassaviyning hayot yo‘li va ijodiy merosi	2
M11	Sulaymon Boqirg’oniy hayot yo’li va ijodiy merosi	2
M12	Oltin O‘rda o‘zbek adabiyoti	4
M13	XIII–XIV asrlar adabiyotida janrlar taraqqiyoti	2
M14	Sayfi Saroyi hayoti va ijodining manbalari. “Gulistoni bit-turkiy” asarining tarkibi	2
M15	Xamsanavislik. Memuar asarlar. Adabiyotshunoslikka oid asarlar	2
M16	Temuriylar davri o’zbek adabiyoti	4
M17	XIV–XV asrlar o‘zbek adabiyotida lirik janrlar taraqqiyoti	2
M18	Lutfiy va Atoyi lirik asarlarining turkiy she’riyat taraqqiyotiga ta’siri	2
M19	Gadoyi va Sakkokiy ijodining janr xususiyatlari	2
M20	Kaykovusning “Qobusnoma” asaridagi hikoyat va tamsillar	2
M21	Nizomulmulkning “Siyosatnoma” asaridagi hikoyatlar tahlili	2
	Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulot (A)	**28**
A1	“Avesto”ning adabiy qimmati	2
A2	Qadimgi miflar va afsonalar	2
A3	“O‘g‘uznoma” kitobiy eposidagi afsona va rivoyatlar tahlili	2
A4	“Devonu lug‘otit-turk”ning adabiy qimmati	2
A5	“Qutadg‘u bilig” dostoni adabiy qimmati	2
A6	Beruniyning “Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar” asarida rivoyat va afsona janriga oid ma’lumotlar	2
A7	Nizomulmulkning “Siyosatnoma” asaridagi hikoyatlar tahlili	2
A8	Yugnakiyning “Hibbat ul-haqoyiq” asari adabiy qimmati	2
A9	O‘zbek adabiyotida noma janri	2
A10	Qutbning “Xusrav va Shirin” dostoni	2
A11	Lutfiy va Jomiyning lirik merosi	2
A12	Abdurahmon Jomiyning “Bahoriston” asari tahlili	2
A13	Atoyi va Gadoiyning lirik merosi	2

A14	Husayniyning “Risola” asari tahlili	2
	Mashg‘ulotlar shakli: seminar mashg‘uloti (S)	**28**
S1	Didaktik asarlar tahlili (“Kalila va Dimna”, “Chor Darvesh”, “Guliston” (Sa’diy), “To‘tinoma” tipidagi asarlar misolida).	2
S2	Siyosiy-axloqiy mavzudagi asarlar tahlili (“Qobusnoma” (Kaykovus), “Siyosatnoma” (Nizomulmulk).	4
S3	Xoja Ahmad Yassaviy ijodiy merosi. “Devoni hikmat” va “Faqrnoma” asarlari.	2
S4	Sulaymon Boqirg’oniy ijodiy merosi. Hakim ota ta’limoti. “Boqirgo’n” kitobi tahlili	2
S5	X-XII asrda O‘rta Osiyoda arab va fors tilidagi adabiyot, tazkirachilik.	2
S6	Firdavsiy “Shohnoma”si qahramonlari. Ularning keyingi davr epik poeziyasiga ko‘chishi	2
S7	Ibn Sinoning adabiy falsafiy qarashlari (“She’r san’ati” risolasi, “Hayy bin Yaqzon” va “Salomon va Ibsol” qissalari asosida)	2
S8	“Qisasi Rabg‘uziy”da kichik janrlar badiiyati	2
S9	Sayfi Saroyi ijodi. “Gulistoni bit-turkiy” asari	2
S10	“Yusuf va Zulayho” turkumidagi dostonlarning shakllanishi.	2
S11	Lutfiyning g‘azalnavislik mahorati	2
S12	Sakkokiy qasidalari.	2
S13	“Boburnoma”da muallifning adabiy-estetik qarashlari	2

	Mustaqil ta’lim (MT) (2-semestr)	**soat**
T/r	**Mustaqil ta’lim mavzulari**	**106**
1	Seminar mashg‘ulotlariga tayyorgarlik ko‘rish va uyga vaifalarni bajarish	66
3	Vaziyatli masalalar (kazuslar) tuzish	20
4	Mavzular bo‘yicha maqola, tezislar tayyorlash	20
5	Berilgan mavzu bo‘yicha kurs ishini bajarish	-

III semestr

	Fan mazmuni	**Soat**
	Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)	**28**
M1	XV-XVI asr I yarmidagi adabiy va ilmiy muhit. Manbalar va ularni organish tamoyillari	2
M2	Navoiyning lirik merosi. Tazkirachilik. Xamsanavislik	2
M3	Zahiriddin Muhammad Bobur hayoti va adabiy merosi. Boburning sheriy mahorati	2
M4	“Boburnoma” – qomusiy asar	2
M5	Boborahim Mashrabning hayoti, shoir ijodini o‘rganishda “Qissayi Mashrab” asarining o‘rni. Adabiy merosi	2

M6	Buxoro adabiy muhiti. Qul Ubaydiyning o‘zbek adabiyotida tutgan o‘rni	2
M7	Qo‘qon adabiy muhiti. Amiriyning hayoti va ijodi	2
M8	Xiva adabiy muhiti. Abulg‘ozi Bahodirxonning “Shajarayi turk” asari adabiy manba sifatida	2
M9	Xorazm adabiy muhiti. Komil Xorazmiy. Muhammad Rahimxon Feruz. Ahmad Tabibiy	4
M10	Shermuhammad Munis she’riyatida janrlar takomili	2
M11	Ogahiy hayoti, ijodi manbalari va adabiy merosi	2
M12	“Sabotul - ojizin” asari tarkibidagi hikoyalarning adabiy qimmati	2
M13	Muhammadniyoz Nishotiy “Husn va Dil” asarining adabiy maqomi	2
Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulot (A)		**16**
A1	“Boburnoma”da muallifning xarakter yaratish mahorati	2
A2	Shayboniyxon hayoti va ijodi. Muhammad Solih ijodi	2
A3	Turdi Farog‘iy adabiy merosi va uning o‘rganilish tarixi	2
A4	Abulg‘ozi Bahodirxon - etuk tarixnavis	2
A5	Gulxaniyning “Zarbulmasal” asarida badiiy mahorat va majoz masalalari	2
A6	Munis she’riyatida janrlar takomili va shoir mahorati	2
A7	Uvaysiy hayoti va ijodining o‘rganilish tarixi, shoira mahorati	2
A8	Ogahiyning tarixiy va tarjima asarlari	2
Mashg‘ulotlar shakli: seminar mashg‘uloti (S)		16
S1	“Boburnoma”da muallifning adabiy-estetik qarashlari	2
S2	“Shajarayi turk” asaridagi tarixiy siymolar tasvirida badiiy mahorat	2
S3	“Mabdai nur” asarining g‘oyaviy va badiiy xususiyatlari	2
S4	So‘fi Olloyorning ilmiy-adabiy merosi talqini	2
S5	Amiriy va Nodira ijodida janrlar takomili	2
S6	“Zarbulmasal” asarida hikoyalarning o‘rni. Sujet va kompozitsiya	2
S7	Ogahiyning tarixnavislik mahorati (“Shohidi iqbol” asari misolida)	2
S8	Munis Xorazmiyning “Firdavs ul-iqbol” asari adabiy-tarixiy manba	2

Mustaqil ta’lim (MT) (3-semestr)		soat
T/r	**Mustaqil ta’lim mavzulari**	**60**
1	Seminar mashg‘ulotlariga tayyorgarlik ko‘rish va uyga vaifalarni bajarish	30
3	Vaziyatli masalalar (kazuslar) tuzish	20
4	Mavzular bo‘yicha maqola, tezislar tayyorlash	10
5	Berilgan mavzu bo‘yicha kurs ishini bajarish	-

VI semestr

Fan mazmuni		Soat
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)		**28**
M1	Kirish: XIX asr oxiri – XX asr boshlari ijtimoiy-siyosiy, madaniy-adabiy hayot	2
M2	Xorazm adabiy muhiti. Komil Xorazmiy. Muhammad Rahimxon Feruz. Ahmad Tabibiy	2
M3	Muhammad Rahimxon Feruz va Ahmad Tabibiy ijodiy faoliyati	2
M4	Qo`qon adabiy muhiti. Muqimiy. Furqat she’riyati	2
M5	Is’hoqxon Ibrat va uning adabiy qarashlari	2
M6	Toshkent adabiy muhiti. Karimbek Kamiy ijodiy faoliyati	2
M7	XX asr boshlari Turkistonda ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayot. Ismoilbek Gasprinskiy faoliyati	2
M8	Mahmudxo‘ja Behbudiy va o’zbek dramaturgiyasi	2
M9	Abdulla Avloniyning matbuot, teat va pedagogik faoliyati. Tavallo.	2
M10	Abdurauf Fitrat – yangicha adabiy tafakkur asoschisi. Fitratning nasriy va dramatik asarlari	2
M11	Fazlulloh Almaiy, S. Ayniylarning o‘zbek milliy madaniyatidagi o’rni	2
M12	Hamza Hakimzoda Niyoziy ijodi: she’riyati, dramaturgiyasi, nasri	2
M13	Abdulla Qodiriy “Baxtsiz kuyov” pesasi. Hajviy asarlari. “O‘tkan kunlar” romani	2
M14	Abdulhamid Cho‘lpon adabiy merosi. Cho‘lponning lirik me’rosi	2
Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulot (A)		**16**
A1	Komil Xorazmiy hayoti va ijodiga oid ilmiy asarlarni o‘rganish, shoir asarlari tahlili.	2
A2	Is’hoqxon Ibrat asarlari tahlili. Adabiy va ilmiy merosi.	2
A3	Karimbek Kamiy she’riyati va ijodiga oid ilmiy asarlar tahlili. Fazlulloh Almaiy hayoti va ijodi.	2
A4	Mahmudxo‘ja Behbudiyning muharrirlik faoliyati va dramaturgiyasi	2
A5	Furqat.Furqatshunoslik. Lirikasining ma’rifiy-irfoniy, falsafiy jihatlari	2
A6	Abdulla Avloniyning Turkiston matbuot va teatri taraqqiyotidagi o‘rni	2
A7	Abdurauf Fitrat – yangicha adabiy tafakkur asoschisi. Fitratning nasriy va dramatik asarlari tahlili.	2
A8	Abdulla Qodiriy “Baxtsiz kuyov” pesasi. Hajviy asarlari	2
Mashg‘ulotlar shakli: seminar mashg‘uloti (S)		**16**
S1	Muhammad Rahimxon Feruz – shoir va ma’rifatparvar	2
S2	Fitratning ilmiy merosi. “Adabiyot qoidalari”, “Aruz” risolasi	2
S3	Is’hoqxon Ibratning adabiy, ilmiy merosi.	2
S4	Behbudiyning “Padarkush” dramasi tahlili	2

S5	Avloniy dramaturgiyasi	2
S6	Hamza Hakimzoda Niyoziy dramaturgiyasi	2
S7	Birinchi roman – "O'tkan kunlar"ning tahlili	2
S8	Cho'lponning "Kecha va kunduz" asari tahlili	2

Mustaqil ta'lim (MT) (4-semestr)		**soat**
T/r	**Mustaqil ta'lim mavzulari**	60
1	Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish va uyga vaifalarni bajarish	30
3	Vaziyatli masalalar (kazuslar) tuzish	10
4	Mavzular bo'yicha maqola, tezislar tayyorlash	10
5	Berilgan mavzu bo'yicha kurs ishini bajarish	10

VI. FANNING KURS ISHI MAZMUNI

Kurs ishini yozish fan modulining so'ngiga mo'ljallangan bo'lib, unda kurs bo'yicha o'tilgan barcha mavzular qamrab olinadi va talabalarga taqdim etiladi. Kurs ishini yozishda talaba dastlab, mavzuni to'g'ri tanlash va uning mohiyatini chuqur tushunib olishi kerak. Mavzu semestr boshida talabaga o'qituvchi tomonidan topshiriladi. Kurs ishlari mavzusida taqdim etilgan adabiy va tanqidiy asarlarni o'rganib chiqishdan boshlanadi. Shundan so'ng talaba kurs ishining rejasini tuzib chiqadi. Kirish qismi, odatda, qisqacha yoziladi. Kirishga mavzuning ilmiy-nazariy mohiyatini, muhimligi va amaliy jihatdan ahamiyati bayon qilinadi. Mavzuning asosiy qismi reja asosida yoritiladi.

1. Qadimgi turkiy moniylik adabiyotida axloqiy-tarbiyaviy masalalarning badiiy talqini.
2. Mumtoz adabiyotning shakllanishidagi asosiy omillar: mifologiya, xalq og'zaki ijodi va tarjima asarlar.
3. Mumtoz adabiyot taraqqiyotida Qur'oni karim g'oyalari va hadisi sharifdagi fikrlarning o'rni va ahamiyati.
4. Tasavvuf ta'limotining mumtoz adabiyot taraqqiyotidagi o'rni va ahamiyati.
5. An'ana va o'ziga xoslik – mumtoz adabiyotdagi eng muhim adabiy hodisa.
6. O'zbek mumtoz adabiyotining tur va janrlari.
7. Lirik turga mansub janrlar va ularning o'zbek mumtoz adabiyotida tutgan o'rni.
8. Devon, bayoz va tazkiralar – mumtoz adabiyotni o'rganishda muhim manbalar.
9. Epik she'riyat va unga xos muhim xususiyatlar.
10. O'zbek mumtoz adabiyotida obrazlar tizimi (lirik va epik asarlar misolida).
11. O'zbek mumtoz adabiyotida an'anaviy obrazlar genezisi va rivojlanishi tadriji.
12. Sharq adabiyoti uchun umumiy bo'lgan obrazlar tasnifi va tavsifi.
13. O'zbek mumtoz adabiyotining ramz va timsollar olami.
14. O'zbek mumtoz adabiyotida majoz tarixi.
15. Mumtoz adabiyotda she'riy va nasriy uslub.
16. Nasriy asarlarning uslubiy xosliklari.

17. Xalq kitoblarining paydo bo'lish sabablari va adabiy jarayon.
18. Forobiyning she'r, uning hosil bo'lish qonuniyatlari va insoniyat tomonidan idrok etilishi haqidagi fikrlari.
19. Adabiy va tarixiy manbalarda mumtoz poetikaga doir qarashlar.
20. Ilmlar uchligi va ularning mumtoz poetikani o'rganishdagi ahamiyati.
21. Adabiy tur tushunchasi va uning ifodalanish shakllari.
22. Shayx Ahmad Taroziyning "Funun ul-balog'a" asarida she'r nav'lari tasnifi.
23. G'azal va uning turlari.
24. Qasida va uning tarkibiy tuzilishi.
25. Mustazodning janr xususiyatlari.
26. Kichik lirik janrlar tavsifi.
27. Musammat janriga oid nazariy qarashlar.
28. O'zbek mumtoz adabiyotida masnaviy janrining tutgan o'rni.
29. Tarji'band janrining o'ziga xos xususiyatlari.
30. Tarkibbandning janr xususiyatlari.
31. Aruz vazni va mumtoz janrlar munosabati.
32. Tamsil va husni ta'lil san'atlarining o'ziga xos xususiyatlari.
33. Iyhom va tajnis san'atlarining o'ziga xos xususiyati.
34. "Badoe' us-sanoe'"da badiiy san'atlar tasnifi.
35. Tajnis, iyhom, tazod san'atlarining mumtoz she'riyatdagi o'rni.
36. Mumtoz qofiya: unsurlari, turlari.
37. "Bilgamish" dostonining turkiy xalqlar eposiga munosabati.
38. Qadimgi qahramonlik eposining yunon manbalari orqali yetib kelgan namunalari: «To'maris», «Shiroq».
39. Xalq qissalarining mumtoz adabiyot shakllanishi va taraqqiyotidagi o'rni.
40. «Devonu lug'otit turk» asari orqali bizgacha yetib kelgan badiiyat namunalari.
41. Abu Ali ibn Sinoning adabiy faoliyati.
42. "Devonu lug'otit turk" asaridagi adabiy janrlar.
43. "Qutadg'u bilig" dostonida komil inson va ezgulik g'oyalarining ifodalanishi.
44. "Qutadg'u bilig" dostonida muallif ijtimoiy-siyosiy qarashlari.
45. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarida obrazlar tabiati.
46. "Qutadg'u bilig" dostonida rahbar ma'naviyati ta'siri.
47. Ahmad Yugnakiyning "Hibat ul-haqoyiq" asarida odob-axloq, so'z va tilga, ilm-ma'rifatga munosabat masalalari.
48. Ahmad Yugnakiyning "Hibat ul-haqoyiq" asarida hadislar mazmunining badiiy talqini an'anasining yangilanishi.
49. Ahmad Yassaviyning "Devoni hikmat"ida insoniy fazilatlarning ulug'lanishi.
50. Ahmad Yassaviyning "Devoni hikmat"ida nopoklik, nodonlik, dunyoparastlik kabi illatlarning qoralanishi.
51. Ahmad Yassaviyning "Devoni hikmati" matniga doir ilmiy munozaralar.
52. Ahmad Yassaviyning "Devoni hikmat"ida islom ma'rifati va axloqi talqini.
53. Agiografik asarlarning o'zbek mumtoz adabiyotidagi o'rni.

54. “Qisasi Rabg‘uziy”dagi hikmatlarning badiiy-ma’rifiy ahamiyati.
55. “Qisasi Rabg‘uziy” matnida she’riy parchalarning o‘rni.
56. “Muhabbatnoma”ning tematik-g‘oyaviy xususiyatlari.
57. “Muhabbatnoma” badiiyati.
58. Sayfi Saroyining “Gulistoni bit-turkiy” asaridagi sultonlar haqidagi hikoyatlar.
59. Sayfi Saroyining she’riy hikoyatlari va g‘azallari tahlili.
60. Pahlavon Mahmud ruboiylarining axloqiy-ta’limiy hamda falsafiy mohiyati.
61. Durbekning “Yusuf va Zulayxo” dostonida Yusuf obrazi.
62. Durbekning “Yusuf va Zulayxo” dostonida Zulayxo obrazi.
63. Atoiy lirikasida hayot va sevgi mavzuining badiiy talqini.
64. Atoiyning g‘azalda husni ta’lil san’atini qo‘llash mahorati.
65. Sakkokiy – qasidanavis.
66. Lutfiy lirikasida yor va oshiq obrazlari.
67. Lutfiy lirikasida badiiy tasvir vositalari.
68. Lutfiy va Navoiy.
69. Lutfiy qit’alarida lafziy san’atlar.
70. Gadoiy lirikasida qofiya turlarining qo‘llanilishi.
71. Boburning g‘azalnavislik mahorati.
72. Bobur ruboiylarida g‘urbat motivlari.
73. Zahiriddin Muhammad Bobur lirikasida iyhom.
74. “Boburnoma”da Movarounnahr shaharlarining badiiy tasviri.
75. “Boburnoma”ning o‘zbek adabiyoti va madaniyatini o‘rganishdagi ahamiyati.
76. “Boburnoma”da Hindiston tabiatining badiiy tasviri.
77. Bobur lirikasida badiiy san’atlar.
78. “Boburnoma”da temuriylarga munosabatning badiiy talqini.
79. “Boburnoma”da muallif ruhiyatining badiiy tasviri.
80. Bobur lirikasida hasbi hol tasviri.
81. Muhammad Solihning “Shayboniynoma” dostonida shoir badiiy niyati va hayot haqiqati in’ikosi.
82. Xojaning hikoyanavislik mahorati.
83. Xojaning “Miftoh ul-adl” asarida ma’naviy-axloqiy masalalar talqini.
84. Xojaning “Gulzor” asarida obraz va xarakter yaratish mahorati.
85. Qul Ubaydiy she’riyatida lirik qahramon tabiati.
86. Qul Ubaydiy asarlarida dunyoqarash va tariqat masalalari.
87. Qul Ubaydiy masnaviylarida g‘oyaviy mazmun va badiiy shakl mutanosibligi.
88. Mashrab lirikasida ijtimoiy ohanglar.
89. Mashrab g‘azallarida muallif falsafiy qarashlarining badiiy ifodasi.
90. “Qissai Mashrab” – muallif shaxsini o‘rganishdagi muhim manba.
91. Mashrabshunoslikdagi ilmiy munozaralarning adabiyot tarixini o‘rganishdagi o‘rni.
92. Andalib dostonlarining timsollar olami.
93. So‘fi Olloyorning “Sabot ul-ojizin” asaridagi hikoyatlar talqini.

94. So‘fi Olloyorning “Sabot ul-ojizin” asarida tajnis san’atining o‘rni.
95. Abulg‘ozi Bahodirxon “Shajarai turk” asarining o‘zbek adabiyoti tarixidagi ilmiy-badiiy maqomi.
96. Abulg‘ozi Bahodirxonning “Shajarai turk” asarida timsollar silsilasi va adib mahorati masalasi.
97. Nishotiy she’riyatining mavzu ko‘lami va obrazlar olami.
98. Nishotiy she’riyatida lirik qahramon tabiati.
99. Nishotiy asarlarining falsafiy asoslari.
100. Nishotiyning «Qushlar munozarasi» asarida an’ana va yangilik.
101. Nishotiy «Husnu Dil» dostonining timsollar olami va ramziylik.
102. Maxmur hajviyotida ijtimoiy voqelikning badiiy talqini.
103. Munis – tarixnavis va tarjimon.
104. Munis lirikasining mavzu ko‘lami va obrazlar olami.
105. «Munis ul-ushshoq» devonida an’ana va janrlar tarkibi.
106. Munis Xorazmiy tuyuqlarining badiiyati.
107. Ogahiy ruboiylarining badiiyati.
108. Ogahiy lirikasida insonparvarlik, ma’rifatparvarlik g‘oyalari talqini.
109. Ogahiyning peyzaj yaratish mahorati.
110. Ogahiyning badiiy-tarixiy nasrida she’riy janrlarning o‘rni.
111. Ogahiyning tarjimonlik mahorati.
112. Ogahiyning “Zubdat ut-tavorix” asarining o‘rganilish tarixi.
113. Ogahiyning “Shohid ul-iqbol” asarini ilmiy o‘rganish tadriji.
114. Huvaydo g‘azallarida ma’naviy komillik mezonlarining badiiy ifodasi.
115. Uvaysiy g‘azallarida ijtimoiy motivlar.
116. Gulxaniy masallarida xalq maqollarining badiiy ifodasi.
117. Gulxaniy “Zarbulmasal”ida nutqiy xarakteristika.
118. “Zarbulmasal”ning ilmiy-tanqidiy matni tavsifi
119. Gulxaniyning «Zarbulmasal»da timsol yaratish mahorati.
120. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asarida badiiy san’atlarning qo‘llanish tamoyillari.
121. Amiriy – adabiy maktab asoschisi.
122. Amiriy asarlarining mavzu ko‘lami va janr xususiyatlari.
123. Nodira firoqnomalari badiiyati.
124. Nodira g‘azaliyotida lirik qahramon obrazi.
125. “Tazkirai Qayyumiy”da Qo‘qon adabiy muhitining yoritilishi.
126. Muhammad Alixon ijodida Navoiy va Fuzuliy an’analari.
127. Muhammad Alixonning Fuzuliy g‘azallariga tazmin va taxmislari.
128. Muhammad Alixon devonining janriy tarkibi.
129. Muhammad Alixon she’riy mahorati qirralari.
130. Muhammad Alixon she’riyatining tasavvufiy asoslari.
131. XX-asr boshlarida taqriz janri.
132. XX-asr boshlarida yangi adabiyotning yuzaga kelish omillari.
133. Begali Qosimovning adabiy-estetik qarashlari.
134. Mardikorlik voqealarining adabiyotda aks etishi.
135. Fitratning adabiyotshunoslik faoliyati.

136. Jadid romanlarida ijtimoiy masalalar talqini.
137. Yangi nasr va uning poetik masalalari.
138. Ozodlik harakatining adabiyotdagi talqini.
139. Ijtimoiy she'riyat va barmoq vaznining ommalashuvi.
140. XX boshlari she'riyatida ijtimoiy pafos.
141. Teatr xususidagi bahslarning adabiyotda yoritilishi.
142. Abdulla Qodiriy nasriy asarlarining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari.
143. Sidqiy she'riyatida mardikorlik voqealarining badiiy ifodasi.
144. "Turkiy guliston yoxud axloq"ning yosh avlod tarbiyasida tutgan o'rni.
145. Muhayyir – lirik shoir.
146. Muhayyir nazmida mumtoz she'riyat an'analari.
147. G'ulom Zafariy dramalarida davr ziddiyatlari tasviri.
148. Hamzaning ijtimoiy-siyosiy lirikasi.
149. "Devoni Nihoniy"da mumtoz poetik an'analarning aks etishi.
150. "Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari" dramasida ma'rifat taldqini.
151. Hamza – dramaturg.
152. Hamza va milliy romanchilik.
153. Cho'lpon she'riyatida ramz va timsollar.
154. Cho'lpon dramalarida ijtimoiy voqelikning badiiy talqini.
155. Cho'lpon – hikoyanavis.
156. Cho'lponning "Kecha va kunduz" asari tahlili.
157. Cho'lponning adabiy-estetik qarashlari.
158. Abdulla Qodiriy – o'zbek romanchilik maktabi asoschisi.
159. Abdulla Qodiriy hikoyalarida davr voqeligining yoritilishi.
160. Abdulla Qodiriyning hajviy asarlari.
161. "O'tkan kunlar" romanida milliy uyg'onish g'oyasining badiiy talqini.
162. Mirmuhsin Shermuhamedovning o'zbek jadid adabiyotida tutgan o'rni.
163. Vadud Mahmudning adabiy-estetik qarashlari
164. Dramalarda istiqlol orzusining badiiy ifodasi (Abdulla Avloniyning "Portu galiya inqilobi" va Fitratning "Hind ixtilochilari" asari misolida)
165. Fitratning "Adabiyot qoidalari" asarida adabiy-nazariy masalalar.
166. Cho'lponning "Qor qo'ynida lola" asarida ayollar obrazi.
167. Abdulla Avloniy – o'zbek bolalar adabiyotining yetuk namoyandasi.

VII. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI

Asosiy adabiyotlar:

1. Раҳмонов Н. Ўзбек адабиёти тарихи. Ўқув қўланма. – Т.: Сано – стандарт, 2018.
2. Ўзбек мумтоз адабиёти намуналари / Мажмуа. (1-2-жилдлар) Тузувчи, изоҳ ва шарҳлар муаллифи: Н.Раҳмонов. – Т.: Фан, 2005, 2007.
3. Nusratulla Jumaxo'ja, Iqboloy Adizova. O'zbek adabiyoti tarixi (XVI-XIX asr I yarmi). Darslik. – T.: Innovatsiya-Ziyo, 2020.
4. Адизова И. Ўзбек мумтоз адабиёти тарихи. Ўқув қўлланма. - Т., 2006.
5. Воҳидов Р., Эшонқулов Ҳ. Ўзбек мумтоз адабиёти тарихи. Ўқув қўлланма. – Т.: Адабиёт жамғармаси нашриёти, 2006.

Qo'shimcha adabiyotlar:

6. Мирзиёев Ш. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016.
7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси" тўғрисидаги Фармони (Халқ сўзи, 2017 йил, 8 феврал).
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари" тўғрисида (Халқ сўзи, 2017 йил, 21 апрель).
9. Исхоқов Ё. Сўз санъати сўзлиги. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
10. Абдураҳмонов А. Туркий адабиётнинг қадимги даври. - Т., 2005.
11. Мирзаев С. ХХ аср ўзбек адабиёти. – Т., Янги аср авлоди. 2005.
12. Долимов У. Миллий уйғониш педагогикаси. Т.: Ношир, 2012.
13. Қосимов Б. Миллий уйғониш: маърифат, жасорат, фидойилик. -Т.: Маънавият, 2002.
14. Деҳқонов А. Мухаййир ва унинг адабий мероси. –Т.: Ziyo nashr, 2021.
15. Амонов Ш. Ҳамза шеъриятининг манбалари, матний тадқиқи. –Т.: Taffakkur avlodi, 2020.
16. Пардаев Қ. Адабий манбалар билан ишлаш амалиёти. Ўқув қўлланма –Т.: Mahalla va oila, 2022.
17. Пардаев Қ. "Ал-Ислох" ва ХХ аср бошлари ўзбек адабиёти. Монография –Т.: Mahalla va oila, 2021.
18. Мадиримова С. Мутриб Хонахароб ва унинг адабий мероси. - Т.: "Bookmany print". 2022.
19. Махаммадиева Ю. Ферузнинг бадиий маҳорати. - Т.: "Bookmany print". 2022.
20. Ҳожиахмедов А. Мумтоз бадиият малоҳати. – Т.: Шарқ, 1990.
21. Долимов У. Туркистонда жадид мактаблари. –Т.: Университет, 2006.
22. Жабборов Н. Адабиёт ва миллий маънавият. Т.: Маънавият, 2015.
23. Жабборов Н. Маърифат надир. –Т.: Маънавият, 2010.
24. Ўзбек миллий уйғониш адабиётига материаллар. 1-сон (ҳаммуаллиф). Тошкент: Университет, 2004.
25. Норматов У. Умидбахш тамойиллар. –Т., Маънавият. 2000.
26. Раҳмонов Н. Ўзбек адабиётини даврлаштириш масалалари. Монография. – Т.: "Мумтоз сўз", 2016.
27. Каримов Н. ХХ аср адабиёти манзаралари. –Т.: Шарқ, 2008.
28. Каримов Ҳ. Истиқлол даври адабиёти. –Т., 2010.
29. Мирвалиев С. Ўзбек адиблари. – Ёзувчи, 2000.
30. Норматов У. Нафосат гурунглари. – Т.: Муҳаррир, 2010.
31. Адабиёт энциклопедияси / Тузувчи: Ҳ.Болтабоев. – Т.: Мумтоз сўз, 2015.
32. Hamroyeva O. Fitratning adabiyotshunoslikka oid qarashlari. Monografiya. -T.: Bookprint, 2023. \
33. Сирожиддинов Ш. Ўзбек мумтоз адабиётининг фалсафий сарчашмалари. – Т.: Янги аср авлоди, 2011.

34.Қосимов Б., Юсупов Ш., Долимов У. ва б. Миллий уйғониш даври ўзбек адабиёти. - Т.: Маънавият, 2004.
35.Каримов Н ва б. ХХ аср ўзбек адабиёти тарихи. – Т.: Ўқитувчи, 1999.

Internet saytlari

36.http://www.kutubxona.uz
37.http://www.literature.uz
38.http://www.ziyonet.uz
39.http://www.alishernavoiy.uz

Talabaning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho (90-100 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yorita olsa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob beraolsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy hujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo‘yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo‘lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho (70-89 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob beraolsa;
- fan bo‘yicha konspektini puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy hujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

v) 3 baho (60-69 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo‘lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga tayorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o‘qituvchisi to‘g‘risida ma’lumot

Muallif:	**Sh.Norkulova** - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti “O‘zbek tili va adabiyoti” kafedrasi katta o‘qituvchisi, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail:	shaxnozanorqulova8@gmail.com
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti “O‘zbek tili va adabiyoti” kafedrasi
Taqrizchilar:	**N.Yuldashev** – Termiz davlat universiteti, “O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasi dotsenti, fil.fan.dok.(Dsc). **B.Murtazayev** – Termiz davlat universiteti, “O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasi dotsenti, fil.fan.nom.

Mazkur sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashining 2024-yil 27 -avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus Pedagogika va ijtimoiy-gumanitar fanlar fakultetining 2024-yil 28 -avgustdagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

Mazkur sillabus “O‘zbek tili va adabiyoti” kafedrasining 2024-yil 30 -avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv-uslubiy bo’lim boshlig‘i **Z.Turayev**

Fakultet dekani **S.Bazarov**

Kafedra mudiri **Sh.Bobomurodova**

Tuzuvchi: **Sh.Norkulova**